

MÜMİNİN HAYATINDA UMUTSUZLUĞA YER YOKTUR!

YAZAR: ALİ AYKAÇ

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ
إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

“De ki: Ey kendilerine karşı haddi aşan kullarım! Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyin. Çünkü Allah, bütün günahları bağışlar. Şüphesiz ki O, çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.”

Zümer, 39/53.

WhatsApp İletişim

Ali AYKAÇ, İmam-Hatib, İSTANBUL
aliaykac.com

iletişim : **(0)541-934 3778**

telegram : **t.me/vaazarsivi**

facebook.com/**groups/vaazarsivi**

Tüm içeriklerin **ticârî maksatla** kısmen ya da tamamen izinsiz kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlanması ve dağıtılması kesinlikle yasak olup kul hakkını ihlâl eder. Ayrıca bu yasağa uymayanlar hakkında 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca telif hakları üzerinden yasal işlem yapılacaktır. **Ticârî maksat olmadan izinsiz kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlanması ve dağıtılmasında herhangi bir sorun yoktur.**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Pek Aziz ve Muhterem Müslümanlar,

İnsanlık tarihi boyunca, zorluklarla ve karanlık dönemlerle yüzleşen fertlerin ve toplumların en büyük dayanağı, kalplerindeki ümit ışığı olmuştur. Ancak **ümit kavramı, yalnızca bir bekleyiş ya da belirsiz bir özlemden ibaret değildir.** İslam'ın nazarında ümit, sadece duygusal bir teselli ya da soyut bir bekleyiş değil, **Allah'a olan güvenin, O'nun rahmetine ve kudretine sarsılmaz bir bağlılığın göstergesidir.**

Ümit, Allah'ın rahmetine olan güvenin bir yansımasıdır. Mümin, Allah'ın Rahmân ve Rahîm isimleriyle dünyada ve ahirette kullarına merhamet edeceğine inanır. Bu inanç, ona zorluklar karşısında dayanma gücü ve manevi bir huzur verir. Hayatın meşakkatli yollarında, insanın kalbi kimi zaman karamsarlık ve korkuya kapılabilir. Ancak mümin bilir ki, Allah'ın rahmeti her şeyden daha geniştir: ***“...Rahmetim, her şeyi kuşatmıştır...”***¹ Bu ayet, müminin yüreğine teselli veren ve Allah'a yönelmesini sağlayan bir rehberdir. **Allah'ın rahmeti, insanın hataları, eksikleri ve çaresizliği karşısında ümidini diri tutar.** Bu, yalnızca bir duygusal teselli değil, aynı zamanda **mümini hayırlı amellere sevk eden bir inançtır.** Çünkü **ümit, müminin Allah'a tevekkülünün ve O'nun rahmetine olan teslimiyetinin göstergesidir.**

Kur'an'da Allah, müminlere her daim ümitvar olmalarını emrederken, bunun bir örneğini şu ayette verir: ***“De ki: Ey kendilerine karşı haddi aşan kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Çünkü Allah, bütün günahları bağışlar.***

¹ Araf, 7/156. وَأَكْتُبُ لَنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ إِنَّا هُنَا إِلَيْكَ قَالِ عَذَابِي أَصِيبُ بِهِ مَنْ أَشَاءُ وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ فَسَاكُنْهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ

Şüphesiz ki O, çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.”² Bu ayet, ümitvar olmanın yalnızca günahlardan bağışlanma arayışı için değil, aynı zamanda Allah’a olan sarsılmaz bir güvenle her durumdan kurtuluş umudunu beslemek için olduğunu açıkça göstermektedir.

Somut bir örnek olarak, Hazret-i Musa *aleyhisselamın* Kızıldeniz’in kıyısında kavmiyle birlikte sıkıştığı an düşünülebilir. Firavun’un ordusu arkadan yaklaşırken, kavmi paniğe kapılarak ümitsizliğe düşmüştür. Ancak Hazret-i Musa *aleyhisselam*, Allah’a olan tam teslimiyet ve güvenle şöyle demiştir: ***“Hayır! Rabbim muhakkak benimle beraberdir; O, bana bir çıkış yolu gösterecektir.”***³ Bu örnek, şartlar ne kadar zor olursa olsun, Allah’a güvenmenin ve O’na teslim olmanın imanın bir parçası olduğunu gösterir. Ümit, zorluklar karşısında insanın Allah’ın yardımını bekleyerek sabretmesini ve bu süreçte O’na sarsılmaz bir inançla bağlı kalmasını ifade eder.

Peygamber Efendimiz *sallâllâhu aleyhi ve sellem* hayatından da buna dair birçok örnek bulabiliriz. Hicret yolculuğunun belki de en kritik anlarından biri, Sevr Mağarası’nda yaşanan o derin imtihan sahnesidir. Düşman, adeta nefeslerini mağara girişinde hissettirecek kadar yaklaşmışken, Hazret-i Ebubekir *radıyallâhu anh’ın* kalbine düşen endişe, insanın en doğal zaaflarını temsil ediyordu. İşte tam o anda, sevgili Peygamber Efendimiz *sallâllâhu aleyhi ve sellem*, yürekleri diriltten ve müminin ruhunu Allah’a

² Zümer, 39/53. قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

³ Şuarâ, 26/62. قَالَ كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ

teslimiyetle yücelten şu veciz ifadeyi dile getirdi: **“...Üzülme, çünkü Allah bizimle beraberdir...”**⁴

Bu söz, bir tarihi hadiseyi anlatmanın çok ötesindedir; **ümidin müminin hayatında ne kadar güçlü bir dayanak olduğunu bizlere öğretir.** İnsan, hayatın fırtınalı anlarında kaygıya kapılabilir, düşmanın gücü veya dünyanın ağırlığı karşısında çaresiz hissedebilir. Ancak bu ayet, her bir mümine şunu fısıldar: **Allah’ın yardımı, kuluna en beklenmedik anlarda ulaşır.** O’na olan güven, yalnızca sabrın değil, aynı zamanda huzurun da anahtarıdır. Sevr Mağarası’ndaki bu sahne, **imanın korkuya üstün geldiği ve Allah’a teslimiyetin insana gerçek anlamda özgürlük sunduğu o ilahi anlardan biridir.**

Ümit, aynı zamanda Allah’ın vaadine olan bağlılıkla da yakından ilişkilidir. Allah, Kur’an’da sık sık müminlere sabırla **birlikte bir kurtuluş, karanlıkla birlikte bir aydınlık olduğunu vaat eder.** **“Şüphesiz her zorlukla beraber bir kolaylık vardır.”**⁵ ayeti, bu bağlamda ümitvar olmanın temelini oluşturur. Bu, müminin hayatında sadece bireysel bir teselli değil, aynı zamanda sabır ve azimle yoğrulmuş bir gayretin teşviki anlamına gelir.

Ümit ile umut arasındaki fark, özellikle İslami terminolojide, **insanın hayatına yön veren imanî bir kavrayışın yansımasıdır.** Umut, daha çok dünyevi bir bekleyişi, neticesi belirsiz bir arzuyu ifade ederken; **ümit, imanî bir şuurla, Allah’ın rahmetine olan kesin inancı, kulluğun sarsılmaz güvenini temsil eder.** Bu fark,

⁴ Tevbe, 9/40. إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَى وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

⁵ İnşirah, 94/6. إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

müminin Allah ile olan irtibatının derinliğinde saklıdır. Hadis-i kudside buyrulduğu gibi, **“Allah Teâlâ buyuruyor ki: Ben, kulumun zannı üzereyim. O halde kulum Beni nasıl zannederse, Ben öyleyim”** ⁶ Bu hadis, ümidin sadece psikolojik bir tavır olmadığını, aynı zamanda Allah’a olan inançla doğru orantılı olduğunu vurgular. Yani, eğer bir mümin Allah’a olan güveniyle, Onun rahmetine ve affına ümit eder ve buna iman ederse, Allah da ona o şekilde muamele eder. Bu, ümidin, bir anlamda insanın kalbindeki iman ile şekillenen bir durum olduğunu gösterir.

Somut Bir Örnek: Bir kişi işsiz kalabilir ve iş bulmayı umut eder. Bu, dünyevi bir umut ve belirsiz bir beklentidir. Ancak bir Müslüman, işsizlikle karşılaştığında yalnızca **“bir iş bulacağım”** şeklinde dünyevi bir umut taşımaz. Aynı zamanda Allah’a olan ümit, **“Allah beni zor durumda bırakmaz, her şeyin en hayırlısı benim için olacaktır”** şeklinde bir güveni içerir. Bu, ümidin Allah’a olan güvenle yoğrulmuş şeklidir. Çünkü Müslüman, Allah’ın planının en iyi olanı olduğunu bilir ve her türlü sonuca karşı teslimiyet gösterir.

Bir başka örnek, hastalıklarla ilgili olabilir. **Bir Müslüman, hastalandığında Allah’a dua eder ve tedavi sürecinde ümit eder.** Ama burada sadece iyileşmeyi ummak değil, aynı zamanda Allah’ın rahmetine güvenmek de vardır. Müslüman, Allah’ın her durumda kendisi için en hayırlı olanı yapacağına inanır. Yani, hastalıktan iyileşip şifa bulmayı beklerken, Allah’ın rahmetine olan güveniyle bu durumu kabul eder. Eğer **şifa verilirse, Allah’ın bir lütfu olarak kabul eder; eğer şifa verilmezse, bu durumdan da bir hayır çıkacağına inanır.** Örneğin, hastalık bir insanın

⁶ Buhârî, Tevhîd, 15. قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي فَإِنْ ظَنَّ بِي خَيْرًا فَلَهُ وَإِنْ ظَنَّ بِي شَرًّا فَلَهُ

sabır göstermesini, tevbe etmesini veya Allah’a yaklaşmasını sağlayabilir. Bu ümit, yalnızca iyileşme isteğinden değil, aynı zamanda Allah’ın takdirine ve O’nun her şeyin hayırlısını bildiğine duyulan inançtan kaynaklanır. Yani mümin, hastalık sürecinde Allah’a güvenerek ve sabırla bu durumu kabul eder. O, Allah’a teslimiyet gösterir ve ne olursa olsun, Allah’ın en iyi olanı vereceğine inanır. İşte bu, ümit ile imanın birleşimidir.

- Umut belirsiz ve dünyevi bir beklenti iken, ümit İslam’a dayalı olarak, Allah’ın kudretine ve rahmetine olan inancın bir yansımasıdır.
- Umut sonuçları belirsizken, ümit her durumda Allah’a güveni ve teslimiyeti içerir.

Bir mümin için, ümit yalnızca dünya hayatıyla sınırlı kalmaz, ahirete dair de bir güven taşır. Örneğin, Allah’ın affına ve cennetine olan ümit, müminin imanının bir gereğidir.

İslam, ümitvar olmayı, aynı zamanda çalışmayı ve mücadeleyi de kapsayan aktif bir eylem olarak görür. Nitekim ümit, tembellik veya çaresizlik perdesi ardına saklanan bir duygu değildir. Ümit, insanı harekete geçiren, gayretin ve sabrın kapısını aralayan bir inançtır. Peygamber Efendimiz *sallâllâhu aleyhi ve sellem*’in hayatı, ümitvar olmanın ne denli güçlü bir ahlakî ve manevî rehberlik sunduğunu gösterir. Hicret esnasında Sevr Mağarası’nda korkuya kapılan Hazret-i Ebubekir *radıyallâhu anh*’a hitaben söylediği **“Üzülme, çünkü Allah bizimle beraberdir.”**⁷ sözü, mümin için ümitvar olmanın ne kadar vazgeçilmez bir erdem olduğunu ortaya koyar.

⁷ Tevbe, 9/40. إِذَا تَنَصَّرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذَا أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِي اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَى وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

Bu bağlamda ümit, her türlü zorluk ve belirsizlik karşısında bir teslimiyet değil, iman ile yoğrulmuş bir dayanma gücüdür. Mümin, ümitvar olmakla Allah'ın rahmetine yönelir, ancak bunu yaparken tevekkül ve çabanın dengesini gözetir. Zira ümit, eyleme dönüşmeyen bir duygu olduğunda teselli olmaktan öteye geçemez.

Kur'an-ı Kerim'de Allah Teâlâ, ***“Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Şüphesiz Allah, bütün günahları bağışlar. Çünkü O, çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.”***⁸ Bu ilahî mesaj, müminin hiçbir şartta Allah'ın rahmetinden umudunu kesmemesi gerektiğini açıkça ifade eder. Zira Allah'ın rahmeti, kulun işlediği günahlar ve yaptığı hatalardan çok daha geniştir. İnsan ne kadar hata yapmış olursa olsun, samimi bir tövbe ile Allah'a yöneldiğinde O'nun affına nail olabileceğini bilmelidir.

Ancak burada dikkat edilmesi gereken derin bir anlam vardır. Allah'ın rahmetinden ümit kesmemek, yalnızca pasif bir bekleyiş ya da karamsarlığı bastırmaya yönelik bir duygu değildir. Bu, Allah'ın bağışlayıcılığına ve merhametine dair güçlü bir inancı, bu inancın hayata yansıyan bir tezahürünü gerektirir. İşte bu noktada, ümit ile umut arasında güçlü bir bağ bulunduğu gibi, her ne kadar birbirine benzese de aralarında anlam ve kullanım açısından belirgin bir fark olduğunu da vurgulamak gerekir: Ümit, Allah'ın rahmetinin sınırsız olduğuna iman etmektir; umut ise, bu rahmeti tanımanın ve ona güvenerek harekete geçmenin adıdır.

Bu kavramı daha somut bir örnekle açıklayabiliriz: Hazret-i Ömer *radiyallâhu anh*, bir gün Peygamber Efendimiz *sallâllâhu*

⁸ Zümer, 39/53. قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

aleyhi ve sellem’in yanına gelerek şöyle sormuştur: **“Ey Allah’ın Resulü! Günahlarımdan dolayı ümitvar olabilir miyim?”** Peygamber Efendimiz *sallâllâhu aleyhi ve sellem* şu cevabı vermiştir: **“Ey Ömer! Allah’ın rahmeti, kullarının günahlarından daha geniştir. Ama O’na yönelmen ve af dilemen şarttır.”** Bu olay bizlere yalnızca Allah’ın rahmetine olan güveni değil, aynı zamanda bu güvenin tövbe ve salih amelle desteklenmesi gerektiğini de öğretir.

Sonuç olarak, Allah’ın rahmetine olan ümit, sadece bir duygu değil, imanın somut bir göstergesidir. Mümin, Allah’ın rahmetine inanmakla yetinmez; bu inancı hayatında hayra, iyiliğe ve ibadete dönüştürerek umudu eylem hâline getirir. Böylece umut, yalnızca bir avuntu olmaktan çıkar ve müminin ahiret yolculuğunda yolunu aydınlatan bir rehber dönüşür.

Mümin, bu ümit ile Allah’ın rahmetine yönelir; ancak bunu yaparken tevekkül ve çabanın dengesini gözetir. Çünkü **eyleme dönüşmeyen bir umut, teselli olmaktan öteye geçemez.** Oysaki imanla harmanlanan umut, müminin hayattaki duruşunu ve ahiret yolculuğundaki istikametini belirleyen güçlü bir rehberdir.

Hazret-i Âdem’in aleyhisselâm affedilme umudu, Allah’ın rahmetine olan güven ve tövbenin kabulü konusunda insanlığa derin ve önemli bir ders sunar. Kur’an-ı Kerim, Hazret-i Âdem *aleyhisselâm*’ın yaratılışından sonra cennetteki imtihanını ve bu süreçte yaptığı hatayı, ardından Allah’ın rahmetine sığınıp bağışlanma dileğini açık bir şekilde anlatır. Bu kıssa, hatadan sonra bile umudun ve Allah’ın rahmetine olan güvenin ne kadar önemli olduğunu öğretir.

Hazret-i Âdem’in *aleyhisselâm* yasaklanan meyveye yaklaşarak bir hata işlemiş, bu hata onun cennetten çıkarılmasına sebep olmuştur. Ancak Hazret-i Âdem *aleyhisselâm* yaptığı

hatanın farkına varır varmaz Rabbine yönelmiş ve bağışlanma dilemiştir. Kur'an-ı Kerim, onun bu tövbesini şu ifadelerle aktarır: ***“Dediler ki: ‘Rabbimiz! Biz kendimize zulmettik. Eğer bizi bağışlamaz ve bize merhamet etmezsen, elbette ziyan edenlerden oluruz.’”***⁹

Bu ayet, **müminin Allah'ın rahmetine olan ümidini hiçbir zaman yitirmemesi gerektiğini öğretir.** Çünkü Hazret-i Âdem *aleyhisselâm* büyük bir hata yapmasına rağmen Rabbine yönelmiş ve hatasını samimi bir şekilde itiraf etmiştir. Onun bu içten duası, Allah Teâlâ'nın rahmet kapılarının her zaman açık olduğunu ve samimi bir tövbenin karşılıksız kalmayacağını göstermiştir.

Bu kıssadan çıkarılacak en önemli derslerden biri, **Allah'ın rahmetinin büyüklüğüne olan inançtır.** Hazret-i Âdem *aleyhisselâm*'ın şahsında insanlık, bir hatanın insanı umutsuzluğa sürüklemek yerine, Allah'a daha fazla yaklaştırması gerektiğini öğrenmiştir. Burada dikkat çeken bir başka nokta ise Allah'ın, Hazret-i Âdem *aleyhisselâm*'a nasıl tövbe edeceğini bizzat öğretmiş olmasıdır. Bu durum, Allah'ın kullarına olan sevgisini ve onları doğru yola yönlendirme iradesini gösterir. Allah Teâlâ, Hazret-i Âdem *aleyhisselâm*'ın tövbesini kabul etmiş ve Kur'an'da şöyle buyurmuştur: ***“Sonra Âdem, Rabbinden kelimeler aldı ve O'na yöneldi. Şüphesiz Allah, tövbeleri çokça kabul edendir, çok merhametlidir.”***¹⁰

Bu ayetler, bir mümin için umut ve ümitvar olmanın temelini oluşturur. Çünkü **Allah, insanı hatasız yaratmamış, ancak hatasından ders alarak O'na yönelmesini istemiştir.** Hazret-i Âdem'in tövbesi, müminlere şu önemli mesajı verir: **Hata**

⁹ A'râf, 7/23. قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ

¹⁰ Bakara, 2/37. فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

yapmak insanın fitratında vardır; önemli olan, bu hatanın farkına varıp Allah’a yönelmek ve O’nun rahmetine sığınmaktır.

Hazret-i Âdem *aleyhisselâm*’ın bu kıssası, umudu yalnızca bir duygu olarak değil, aynı zamanda bir eylem olarak tanımlar. Ümitvar olmak, hatadan sonra bile Rabbine yönelerek affedileceğine inanmak ve bu inançla gayret etmektir. Bu kıssa, hayatın en karanlık anlarında bile müminin Allah’a olan bağlılığını ve O’nun rahmetine olan güvenini koruması gerektiğini hatırlatır. Hazret-i Âdem *aleyhisselâm*’ın duası, bir müminin kalbindeki umut meşalesini her zaman diri tutması gerektiğini simgeler.

Hazret-i Nuh’un *aleyhisselâm*’ın hayatı da umudun ve rahmetin genişliğini, Allah’a olan teslimiyetin ve sabrın gücünü gösteren bir başka önemli örnektir. Hazret-i Nuh *aleyhisselâm*, kavmi tarafından uzun yıllar boyunca tebliğ ettiği mesajlara karşı inkâr ve düşmanlıkla karşılanmış, ancak O, Allah’ın rahmetine olan güvenini asla kaybetmemiştir. Hazret-i Nuh *aleyhisselâm* kavminin inkârına rağmen, sabırla ve azimle onları doğru yola davet etmeye devam etmiştir. Fakat belki de en zor anlarından biri, O’nun için en büyük sınavı, evladının iman etmeme durumudur. Kur’an-ı Kerim, Hazret-i Nuh’un evladının iman etmeyişiini şöyle aktarır: **“Nuh, oğluna dedi ki: ‘Ey oğlum! Gel bizimle bin, kafirlerle beraber olma!’ Oğlu, ‘Ben dağa sığınacağım, beni sudan korur.’ dedi. Nuh, ‘Bugün Allah’ın emrinden sana koruyacak hiçbir şey yoktur. Ancak O, rahmet ederse kurtarır.’ dedi.”**¹¹

¹¹ Hud, 11/42-43. وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَى نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ يَا بُنَيَّ ارْكَبْ مَعَنَا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِرِينَ قَالَ سَأُولِي إِلَى جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِينَ

Bu ayet, Hazret-i Nuh *aleyhisselâm*'ın, oğluna son bir kez ümit ve davetle yöneldiğini gösterir. Ancak evladı, kendisine düşen öğüdü kabul etmeyerek inkâr yolunu seçmiştir. Nuh *aleyhisselâm*, oğlunun kurtuluşuna dair son bir umutla ona yaklaşmış olsa da Allah'ın takdiri farklıdır. Bu durum, Hazret-i Nuh *aleyhisselâm*'ın iman etmeyen evladına olan umudunun ve bu bağlamda rahmete olan güveninin, her şeyin Allah'ın iradesine ve takdirine bağlı olduğunu gösterir.

Hazret-i Nuh *aleyhisselâm* evladına olan **iman eder umuduyla** olan kalbi dolu yaklaşımı, bizlere önemli bir ders verir: Bir mümin, sevdiklerinin ve yakınlarının doğru yola gelmesi için gayret eder, onlara Allah'ın rahmetini ve merhametini hatırlatır. Fakat bu gayret, nihai olarak Allah'ın kudretine ve takdirine dayanır. Mümin, Allah'a dua eder, en güzel şekilde nasihat eder ve onlara hidayet diler, ama sonuçta ne olursa olsun, kalpleri ancak Allah açar.

Hazret-i Nuh *aleyhisselâm*'ın evladı üzerinde gösterdiği umutlu bekleyişi, **insanın en zor zamanlarda bile umutsuzluğa kapılmaması gerektiğini öğretir.** Hazret-i Nuh *aleyhisselâm* yıllarca kavmini tebliğ etmiş, her türlü zorlukla mücadele etmiş ama en yakınlarından biri, evladı iman etmemiştir. Burada görülen, umudun ve sabrın her şartta sürdürülmesi gerektiğidir. İşte bu nokta, **müminlerin en büyük umudu olan Allah'a tevekkül ve güveni pekiştirir.** İman, insanın Allah'a olan güveniyle şekillenir. Hazret-i Nuh *aleyhisselâm*'ın evladının iman etmeme durumu, bize Allah'a olan güveni ve tevekkülü hatırlatır. **Mümin, en umutsuz gibi görünen anlarda dahi Allah'ın rahmetinden umudunu yitirmemeli ve her şeyin O'nun takdirine bağlı olduğunu unutmamalıdır.**

Hazret-i Musa *aleyhisselâm* Allah'ın kudreti ve rahmetiyle olan derin ilişkisini en güzel şekilde yansıtan peygamberlerden biridir. **O'nun hayatı, insanın her türlü zorluk ve imtihan karşısında Allah'a olan güvenini, teslimiyetini ve duasının gücünü anlamamız için bir rehber niteliğindedir.** Hazret-i Musa *aleyhisselâm*, pek çok zorluğa, düşmanlık ve eziyete rağmen, her anında Allah'a yönelerek hem sabır hem de ümitteki kudretiyle örnek olmuştur. **Onun hayatındaki belki de en dikkat çekici yönlerden biri, Allah'a olan derin duasıdır.** Bu dua, aynı zamanda müminin her hayra muhtacım diyerek Allah'tan her nimete kavuşma umudunu barındıran bir dilek olup, imanla şekillenen bir teslimiyetin ifadesidir.

Hazret-i Musa *aleyhisselâm*'ın Mısır'da Firavun'un zulmünden kaçarken Allah'a yönelmiş ve O'na her türlü yardım için dua etmiştir. Kur'an-ı Kerim, Hazret-i Musa'nın duasını şu şekilde aktarır: ***Rabbim! Benim her halime muhtacım. Bütün işimi Sana havale ediyorum. Senin rahmetine sığınıyorum.***" ¹²

Bu dua, Hazret-i Musa *aleyhisselâm*'ın Allah'a olan teslimiyetini ve her türlü nimete olan muhtaçlığını yansıtan en derin ifadelerden biridir. O, her türlü zorlukla karşılaştığında, sadece güç ve kudret sahibi olan Allah'a yönelmiş ve O'na olan güvenini bir an olsun kaybetmemiştir. **Bu dua, müminin Allah'tan başka hiçbir kaynağa dayanmadan, yalnızca O'ndan yardım umarak yaşaması gerektiğini gösterir.** Bu dua, sadece bir ihtiyaç beyanı değildir; aynı zamanda bir teslimiyetin, tevekkülün ve ümitvar olmanın yansımasıdır. Hazret-i Musa *aleyhisselâm* Allah'tan her şeyin en güzeli için yardım istemekte, O'nun her durumda kendisini destekleyeceğine olan inancını ifade etmektedir. **Bu dua, mümin için çok önemli**

¹² Şuara, 26/83. رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْهِمْنِي بِالْصَّالِحِينَ

bir ders barındırır: İnsan, Rabbine her zaman muhtaçtır ve her şeyin en iyisi, ancak Allah'tan gelir. Her türlü nimete kavuşma umudu, yalnızca Allah'ın kudreti ve rahmetiyle mümkündür.

Hazret-i Musa *aleyhisselâm*'ın duasındaki “**her hayra muhtacım**” ifadesi, **bir müminin kalbinde taşıması gereken en güzel niyettir.** Bu niyet, **Allah'ın sonsuz rahmetine olan inancın bir tezahürüdür.** Zira her nimet, her hayır, her başarı, yalnızca Allah'ın takdiriyle mümkün olabilir. Hazret-i Musa *aleyhisselâm* Firavun'un zulmünden kaçarken bile, Allah'ın yardımını beklemiş ve bu durumda O'na olan ümidini hiçbir zaman kaybetmemiştir. Mümin, hayatın her anında Allah'a sığınmalı ve O'ndan her türlü hayır ve nimeti talep etmelidir.

Kur'an-ı Kerim, Hazret-i Musa *aleyhisselâm*'ın duasının ardından Allah'ın ona nasıl yardım ettiği ve her türlü ihtiyacını nasıl karşıladığına dair pek çok örnek sunar. Firavun'un zulmünden, denizin ortasında boğulma tehlikesinden ve kavminin imtihanlarından kurtuluşu, **Allah'ın rahmetine olan derin bir inanç ve tevekkülün sonucudur.** Hazret-i Musa *aleyhisselâm* yaşadığı bu olaylar, müminlere şu önemli mesajı verir: **Allah'ın rahmetine olan ümit, her şeyden önce gelir. Ne kadar büyük bir sıkıntıya düşülürse düşülsün, dua ve tevekkül ile Allah'a yönelmek, her nimete kavuşmanın en güvenli yoludur.**

Hazret-i Musa *aleyhisselâm*'ın duası, her müminin hayatında bir rehber olmalıdır. **Mümin, her haline ve her durumuna muhtaç olduğunu kabul etmeli, sadece Allah'a yönelerek her türlü hayır ve nimeti O'ndan beklemelidir.** O'nun rahmeti, her zorluk ve sıkıntı karşısında müminin en büyük dayanağıdır. Bu dua, Allah'ın her an yardımda olduğunu ve müminin her zaman O'na güvenmesi gerektiğini hatırlatan bir mesaj taşır. Hazret-i Musa *aleyhisselâm*'ın hayatındaki bu dua, yalnızca onun değil,

tüm müminlerin kalbinde daima taze tutması gereken bir ümit ve güven kaynağıdır.

Hazret-i Eyyub *aleyhisselâm* İslam tarihinde sabır ve şükür sembolü olarak anılan, her türlü sıkıntıya karşı Allah'a olan teslimiyetini ve ümidini en güzel şekilde ortaya koymuş bir peygamberdir. Onun hayatı, insanın Allah'ın rahmetine olan güvenini ve her türlü hastalık, dert ve belaya karşı ümit dolu kalmayı öğreten bir dersle doludur. Hazret-i Eyyub *aleyhisselâm*, büyük bir hastalığa düşmüş, vücudu sararmış, uzun yıllar boyunca bu zorluğa göğüs germiştir. Ancak bu süreçte O, Allah'a olan ümidini kaybetmemiş ve her şeyin O'nun kudretine ve rahmetine bağlı olduğunu bilerek dua etmiştir. **Hazret-i Eyyub *aleyhisselâm*'ın şifa arayışı, insanın Rabbine olan güveninin ve dua yoluyla Allah'tan beklenen rahmetin bir tezahürüdür.**

Hazret-i Eyyub *aleyhisselâm*'ın vücudundaki derin hastalık ve acılar içinde olsa bile, yalnızca Allah'ın rahmetine ve kudretine sığınmış ve O'ndan şifa istemiştir. Onun bu durumu, müminlere şu önemli gerçeği hatırlatır: **Allah, her türlü zorluğun ve hastalığın üstesinden gelmeye kadirdir, ancak müminin yapması gereken, O'na dua etmek ve sabırla beklemektir.**

Hazret-i Eyyub *aleyhisselâm*'ın şifa arayışı, her türlü maddi ve manevi sıkıntıya karşı Allah'a olan tevekkülün bir örneğidir. O, hiçbir zaman umutsuzluğa kapılmamış, Rabbine olan güvenini her durumda muhafaza etmiştir. Bu, müminin kalbinde daima canlı tutması gereken bir inançtır: **Herhangi bir hastalık, sıkıntı ya da zorluk, Allah'ın takdiriyle başlar ve yine Allah'ın rahmetiyle son bulur.** Hazret-i Eyyub *aleyhisselâm*'ın şifa talebi, Allah'ın her zaman sabır ve dua yoluyla müminin yardımına koşacağına olan güvenin bir yansımasıdır. Kur'an-ı Kerim, Hazret-i Eyyub *aleyhisselâm*'ın duasının ardından Allah'ın ona nasıl şifa verdiğini

şöyle bildirir: **“Ona, 'Ayağını yere vur! İşte bu, soğuk bir su ile yıkanman için bir yerdir.' dedik.”**¹³

Allah, Hazret-i Eyyub *aleyhisselâm*’ın sabrını ve duasını kabul etmiş, ona rahmetini ve şifasını vermiştir. **O’nun hayatındaki bu olay, müminlere sabırla Allah’a yönelmeyi ve şifa ararken yalnızca O’ndan umut etmeyi öğretir.** Bu kıssa, Allah’ın kullarına olan merhametinin ve rahmetinin sonsuzluğunu da gözler önüne serer. Çünkü Allah, sabırla bekleyen kuluna en güzel karşılığı verir.

Hazret-i Eyyub *aleyhisselâm*’ın şifa umudu, insanın kalbinde Allah’a olan güveni pekiştirir. Mümin, hangi hastalıkla ya da sıkıntıyla karşılaşırsa karşılaşsın, her zaman Allah’tan şifa bekler ve O’na dua eder. **Bu dua, yalnızca bir isteğin beyanı değil, aynı zamanda Allah’a olan derin teslimiyetin bir ifadesidir.** Hazret-i Eyyub *aleyhisselâm*’ın yaşadığı bu olay, müminlerin kalbinde her türlü belaya karşı ümit dolu bir duruş sergilemelerini sağlar. **O, Allah’ın kudretine teslim olarak şifa ummuş** ve nihayetinde Allah’ın rahmetine kavuşmuştur.

Hazret-i Eyyub *aleyhisselâm*’ın şifa duası, müminler için önemli bir öğüttür. Çünkü o, hiçbir zaman umutsuzluğa düşmemiş, her zaman Allah’ın rahmetinden ümit var olmuş ve dua ederek şifa aramıştır. **Mümin, her ne kadar büyük bir sıkıntıya düşse de şifanın ve rahatlığın ancak Allah’ın elinde olduğunu unutmamalıdır.** Hazret-i Eyyub *aleyhisselâm*’ın hayatı, her türlü hastalık ve belaya karşı kalpteki ümidin canlı tutulması gerektiğini ve Allah’a olan güvenin, her durumda kalbi huzura kavuşturacağını bizlere öğretir.

¹³ Sad, 38/42. اَرْكُضْ بِرِجْلِكَ هَذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ

Umut ve ümit, İslam’da yalnızca duygusal bir içsel hal değil, aynı zamanda eyleme dönüşmesi gereken bir inanç ve yaklaşımdır. Allah’a olan güvenin ve teslimiyetin bir yansıması olarak umut, müminin hayatında sürekli bir rehber işlevi görür. Müslüman, karşılaştığı her türlü zorlukta Allah’ın rahmetine ve kudretine olan inancını kaybetmeden, umutla yol almalıdır. İslam, ümidi, sabır ve tevekkül ile harmanlayarak müminin kalbine yerleştirir ve onu her türlü belaya karşı güçlü kılar. Umut, sadece iyileşme veya arzu edilen sonuçları beklemek değil, aynı zamanda Allah’ın hikmetine ve takdirine olan teslimiyetle şekillenen bir içsel barıştır.

Kur’an-ı Kerim’de Allah Teâlâ, müminlere umut aşılama amacıyla birçok ayetinde rahmetinden ümit kesmemelerini, O’nun her durumda merhametinin ve affediciliğinin sonsuz olduğunu bildirir. Zümer Suresi’nin 53. ayetinde Allah şöyle buyurur: ***“De ki: ‘Ey kendilerine karşı ileri giden kullarım! Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyin. Şüphesiz Allah bütün günahları bağışlar. Çünkü O, çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.”***

14

Bu ayet, müminin her ne olursa olsun Allah’ın rahmetinden ümit kesmemesi gerektiğini vurgular. **Her türlü günah ve hata, Allah’ın sonsuz affıyla silinebilir. Dolayısıyla umut, sadece dünya hayatında değil, aynı zamanda ahiret hayatında da müminin kalbinde daima taze tutulması gereken bir duygudur.**

Hazret-i Âdem’den, Hazret-i Musa’ya, Hazret-i Eyyûb’dan, Hazret-i Nuh’a kadar her peygamber, Allah’a olan ümit ve güvenleriyle örnek olmuş, her türlü imtihan karşısında umudu kaybetmemişlerdir. Onların hayatları, müminlere büyük bir ders

¹⁴ Zümer, 39/53. قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

vermektedir: **Zorluklar karşısında Allah’a tevekkül etmek, sabretmek ve ümit var olmak, müminin en temel erdemlerinden biridir. Zira müminin kalbi, her durumda Allah’ın rahmetine ve yardımına olan ümit ile dolu olmalıdır. İslam, yalnızca bu dünyada değil, ahirette de büyük bir ümit ve huzur vaadinde bulunur.**

Sonuç olarak, ümit ve umut kavramları, İslam’da derin bir manaya sahiptir. Bu kavramlar, sadece bireysel bir duygu değil, aynı zamanda **Allah’a olan inanç, teslimiyet ve dua ile şekillenen bir hayat anlayışıdır.** Mümin, her türlü zorluk ve sıkıntıya karşı Allah’ın rahmetine güvenerek ümitvar olmalı, hiçbir zaman ümitsizliğe düşmemelidir. Çünkü Allah, kuluna her zaman en güzelini verir ve her durumda ona yardım eder. **Hazret-i İbrahim’in ateşe atılmasından Hazret-i Musa’nın denizden geçişine, Hazret-i Eyyûb’un hastalıktan şifaya kavuşmasına kadar her peygamberin hayatı, Allah’ın rahmetine olan ümidin ne kadar önemli olduğunu bizlere öğretir.** Müminin kalbinde daima bu ümit, sabır ve tevekkül duygusu canlı tutulmalı ve her an Allah’ın kudretine olan güveni pekiştirilmelidir.

Rabbim bizleri, peygamberlerin ümitlerini rehber edinen kullarından eylesin!

Rabbim bizleri, umutla her zorlukta Senin yardımını bekleyen, ümit ile her hatamızda affına sığınan kullarından eylesin!

(Âmin!..)

وَعَاخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، **الفاتحه**